

Sprawozdanie z działalności za 2008 r.

1. Rok 2008 był pierwszym rokiem działalności Fundacji. Od momentu rejestracji 15 kwietnia 2008 r., Fundacja osiągnęła stabilizację osobową i instytucjonalną: pod koniec grudnia zatrudniała 10 osób, a także dysponowała zaadaptowaną do swoich potrzeb siedzibą przy ul. Grójeckiej 5. Firma Perfectum Audit obsługuje księgowość, płatności i sprawy kadrowe Fundacji, natomiast kancelaria I&Z prowadzona przez prof. Huberta Izdebskiego – sprawy prawne Fundacji.
2. W 2008 r. odbyły się 4 spotkania Rady Fundacji, konstytuujące władze Fundacji i ustalające podstawowe reguły funkcjonowania. Zarząd Fundacji działał w składzie 2-osobowym. W krótkim czasie opracował i przyjął procedury wewnętrzne szczegółowo regulujące m.in. warunki pracy, zakupów, sytuacji konfliktu interesów a także zasady rachunkowości.
3. 29 kwietnia 2008 r. z Fundator – Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności – przyznał Fundacji dotację na zaplanowanie i przygotowanie Programu Rozwoju Bibliotek. Docelowo, realizacja Programu przyczyni się do trwałego odrodzenia bibliotek gminnych z terenów wiejskich i małych miast, które staną się wielofunkcyjnymi ośrodkami informacyjno – edukacyjno – kulturalnymi, dostarczającymi społecznościom lokalnym usługi dostosowane do ich potrzeb, m.in. w oparciu o nowe technologie informacyjne. W realizacji tego przedsięwzięcia, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności jest partnerem Fundacji Billa i Melindy Gates (inicjatywa „Global Libraries”).
4. W ramach zaplanowania i przygotowania Programu Rozwoju Bibliotek w 2008 r.:
 - Fundacja powołała Biblioteczny Panel Ekspercki, złożony z przedstawicieli środowiska bibliotecznego (różne szczeble i segmenty). Rola Panelu to opiniowanie poszczególnych elementów Programu, tak aby były jak najlepiej dostosowane do realnych potrzeb i warunków działania bibliotek.
 - Fundacja udzieliła dotacji lub zleciła przeprowadzenie szeregu badań jakościowych i ilościowych, mających na celu określenie potrzeb ludności wiejskiej w zakresie dostępu do nowoczesnych metod zdobywania i wymiany wiedzy i informacji, rozpoznanie warunków infrastrukturalnych i organizacyjnych bibliotek, rozpoznanie sytuacji bibliotekarzy (m.in. poziomu kompetencji, potrzeb szkoleniowych) oraz zdiagnozowanie społecznych oczekiwań wobec bibliotek oraz bibliotekarzy.
 - Badania zostały zrealizowane w okresie od czerwca do sierpnia; na ich podstawie zostały opracowane następujące raporty (dostępne na witrynie Fundacji www.frsl.org.pl):
 - Raport „Biblioteki w Polsce”, przygotowany na podstawie badań ilościowych obejmujących 525 gmin, 902 bibliotek i 500 bibliotekarzy (agencja badawcza MillwardBrown SMG/KRC);
 - Raport „Biblioteki publiczne – opinie, korzystanie, potrzeby”, przygotowany na podstawie sondażu 1021 mieszkańców terenów wiejskich i 615 użytkowników bibliotek (agencja badawcza MillwardBrown SMG/KRC);
 - „Raport z badań terenowych przeprowadzonych przez Lokalne Organizacje Grantowe w 58 gminach”, diagnozujący potrzeby i gotowość społeczności lokalnych (nadzór merytoryczny nad badaniem: Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego – zespół kierowany przez prof. Annę Gizę-Poleszczuk);
 - „Raport z badań terenowych w 20 gminach”, studia przypadków przeprowadzone przez zespół prof. Anny Gیزی-Poleszczuk (Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego);

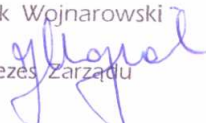
- „Analiza kontekstu planowania Programu Rozwoju Bibliotek”, obejmująca przegląd realizowanych w Polsce projektów internetyzacji / informatyzacji skierowanych do bibliotek i bibliotekarzy (autorzy: Aleksander Tarkowski, Agnieszka Koszowska, Mirosław Filiciak, Katarzyna Krakowska).
- Do jesieni 2008 r. Fundacja sfinansowała także przeprowadzenie szeregu analiz dotyczących różnych elementów związanych z realizacją Programu Rozwoju Bibliotek, m.in.:
 - ocenę potencjału instytucjonalnego bibliotek wojewódzkich (Lidia Kuczmierowska);
 - ocenę potencjału instytucjonalnego instytucji i organizacji szkoleniowych (Lidia Kuczmierowska);
 - analizę programu studiów dziennych, zaocznych i podyplomowych kształcących bibliotekarzy (dr Aleksander Radwański);
 - koncepcję wsparcia sprzętowego dla bibliotek – beneficjentów Programu (dr inż. Dariusz Bogucki);
 - analizę stanu i perspektyw rozwoju dostępu do szerokopasmowego Internetu dla placówek bibliotecznych w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich” (Stowarzyszenie Społeczeństwa Wiedzy);
 - analizę technologii informacyjnych i komunikacyjnych wspierających usługi świadczone przez biblioteki na terenach wiejskich (Noemi Gryczko);
 - analizy dotyczące sposobów komunikacji na temat Programu (wywiady z dziennikarzami) oraz postrzegania społecznej roli bibliotekarza i biblioteki;
 - analizę potencjalnych źródeł dofinansowania Programu Rozwoju Bibliotek.
- Na podstawie przeprowadzonych badań i rozmów z zainteresowanymi organizacjami i instytucjami, Fundacja wypracowała koncepcję Programu Rozwoju Bibliotek: zdefiniowała jego cele, rezultaty, działania, budżet oraz sposób implementacji i mechanizm zapewnienia trwałości. Na tej podstawie, wspólnie z przedstawicielem Fundatora, przygotowała wniosek na przyznanie dotacji na realizację Programu w Polsce. Wniosek, oceniony bardzo pozytywnie, w toku rozmów z Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności / Fundacją Billa i Melindy Gates był doprecyzowywany w okresie listopad-grudzień.
- Równolegle, Fundacja podejmowała szereg działań służących przygotowaniu do realizacji Programu Rozwoju Bibliotek, m.in.:
 - wyłoniła agencję kreatywną (Studio Otwarte), która opracowała logo i hasło Programu;
 - wyłoniła wykonawcę materiałów szkoleniowych (Lem Projekt), który przygotował podręcznik „Opracowania planu pracy biblioteki”, scenariusz kursu planowania pracy biblioteki wraz z prezentacjami Power Point dla uczestników i trenerów;
 - pracowała z konsorcjum Infostrategii i Eficom nad określeniem zestawu sprzętu komputerowego dla bibliotek, jego specyfikacją, zamówieniem, dostarczeniem oraz instalacją w bibliotekach a także nad zapewnieniem bibliotekarzom usługi help-desku informatycznego;
 - pracowała ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich nad rozwojem Elektronicznej BIBlioteki – platformy cyfrowej Stowarzyszenia, aby stała się także portalem Programu.

5. Fundacja rozpoczęła także działania informacyjne i rzecznicze, skierowane zarówno do środowiska bibliotecznego, jak i do władz samorządowych i centralnych:

- W czerwcu 2008 r. zostało podpisane formalne porozumienie o współpracy pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Prezesem Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, wymieniające Instytut Książki oraz Fundację jako podmioty realizujące ich programy skierowane do bibliotek (tzn. odpowiednio: Program „Biblioteka+” oraz Program Rozwoju Bibliotek).
- Następnie w celu zwiększania dostępu do Internetu na obszarach wiejskich, Fundacja nawiązała współpracę oraz podpisała formalne porozumienie z Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej.
- Fundacja nawiązała także współpracę z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji (tekst porozumienia jest obecnie przygotowany). Uczestniczyła w konsultacjach Strategii Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, rozpoczęła także informowanie bibliotek publicznych o możliwości sfinansowania dostępu do Internetu ze rezerwy celowej ministra SWiA. M.in. na prośbę Fundacji, wojewoda mazowiecki rozesał w tej sprawie list do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w województwie (314 gmin, 42 powiatów).
- Fundacja zainicjowała proces podpisywania porozumień z marszałkami i wojewodami, powołujących 16 Regionalnych Partnerstw na rzecz Rozwoju Bibliotek. W tym celu Program Rozwoju Bibliotek został przedstawiony m.in. na Konwencji Marszałków Województw (dwukrotnie) a przedstawiciele Fundacji rozpoczęli cykl wizyt w poszczególnych województwach, spotykając się z przedstawicielami marszałka i wojewody (gospodarzami spotkań byli dyrektorzy bibliotek wojewódzkich).
- Fundacja przedstawiła także ofertę współpracy w ramach Programu kluczowym podmiotom tworzącym system biblioteczny, tj. bibliotekom wojewódzkim, Bibliotece Narodowej oraz Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich. Celem współpracy jest instytucjonalne wzmocnienie tych instytucji tak aby mogły one skutecznie kontynuować wsparcie dla zmodernizowanych bibliotek po zakończeniu Programu. W tej sprawie Fundacja zawarła już formalne porozumienie z Biblioteką Narodową, natomiast porozumienia z bibliotekami wojewódzkimi i Stowarzyszeniem są przygotowywane. Dla przedstawicieli Stowarzyszenia Fundacja zorganizowała dodatkowo warsztat służący wypracowaniu jego wieloletniej strategii; elementy strategii mogłyby być następnie wsparte w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.
- Ponadto, Fundacja podpisała list intencyjny dotyczący współpracy przy Programie z największym polskim portalem internetowym Onet.pl, z którym współpracowała przy kampanii społecznej „Przez pokolenia”.

6. Ponadto:

- Przedstawiciele Fundacji uczestniczyli w wielu wydarzeniach, istotnych dla rozwoju bibliotek i rozwoju obszarów wiejskich, m.in. w Kongresie Związku Gmin Wiejskich, VIII Konferencji Automatyzacji Bibliotek, spotkaniu Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych w Gorzowie oraz konferencji „Biblioteka XXI” w Kielcach.
- Przedstawiciele Fundacji spotkali się z przedstawicielami ponad stu organizacji pozarządowych, instytucji i firm podejmujących inicjatywy istotne dla zaplanowania lub realizacji Programu Rozwoju Bibliotek.
- Przedstawiciele Fundacji brali udział w spotkaniach i warsztatach organizowanych w 2008 r. w ramach sieci grantobiorców inicjatywy Global Libraries Fundacji Billa i Meliny Gates.

Jacek Wojnarowski

Prezes Zarządu